

Довідка

про стан патріотичного виховання

у Червонополянському дошкільному навчальному закладі «Сонечко»

Дошкільний навчальний заклад «Сонечко» у 2017-2018 навчальному році здійснює свою діяльність відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту», Закону «Про освіту», Базового компоненту дошкільної освіти в Україні, «Положення про дошкільний навчальний заклад», Конституції України, основ законодавства України «Про охорону життя і здоров'я дітей», «Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді», нормативних та програмно-методичних матеріалів Міністерства освіти науки та молоді України, Міністерства охорони здоров'я України, власного статуту. Педагогічні працівники колективу втілюють в життя державну політику в галузі освіти на основі реалізації завдань Базового компонента дошкільної освіти, програм «Дитина» від 2 до 7 років, парціальної програми «Україна-Моя Батьківщина»

У закладі з 06.11 по 10.11.2017 року проводилось вивчення стану патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку.

У ДНЗ «Сонечко» дві різновікові групи: «Калинка» та – «Вишенька». У групах працюють досвідчені вихователі з фаховою освітою (двоє з яких продовжують навчання без відриву від виробництва): Новицький Д.І., Гнатюк В.Є., Горобець О.Й., Гончарова А.В.

У кабінеті завідувача ДНЗ (за браком приміщень методична робота ведеться в кабінеті завідувача) зібрано багато різноманітного матеріалу, плани діяльності, конспекти занять і посібники з патріотичного виховання, що допомагають вихователям у роботі з дітьми. Постійно проводяться різні форми роботи по підвищенню фахової компетенції з патріотичного, громадянського виховання.

Аналіз методичної роботи у закладі дає можливість зробити висновок, що у вихователів склалась певна система і стиль у роботі з дітьми та їх батьками.

Для підвищення якості дошкільної освіти, забезпечення її сталого інноваційного розвитку педагоги спрямовують свою діяльність на формування різнобічно розвиненої, духовно багатой, оптимістично та патріотично налаштованої особистості. При цьому вони приділяють увагу такому пріоритетному напрямку освітньої роботи, як патріотичне виховання у контексті розвитку духовного потенціалу особистості дитини дошкільного віку.

З метою проведення змістовної роботи з дітьми у групах створено відповідні умови: належне розвивальне середовище (іграшки, обладнання) і посібники (демонстраційний і роздатковий матеріал). Завдання щодо організації роботи з морально-патріотичного виховання педагоги вирішують комплексно у різних видах діяльності: заняття, бесіди («Україна – моя Батьківщина» - вихователь гр. «Вишенька» Горобець О.Й.), ігри, індивідуальне спілкування, моральні ситуації вибору, читання художніх творів (вірші про Україну) тощо.

Педагоги будують доброзичливі, теплі, приязні стосунки з дітьми, що базуються на довірі один до одного, взаємоповазі. У своїй роботі вони використовують особистісно-орієнтований підхід до дітей, інтерактивні методи і прийоми. Вони добре вивчили матеріали «Концепції громадянського виховання», де чітко окреслено основні засади, цілі, напрямки, зміст, форми та методи громадянського виховання, які цілеспрямовано та ефективно забезпечують процес розвитку і формування громадянина, тобто особистості, в якій гармонійно поєднується високі моральні чесноти: громадянська зрілість, патріотизм, почуття обов'язку та відповідальності перед суспільством, Батьківщиною. Вихователі передусім розвивають емоційну сферу дітей, закладають основи моральності, допомагають відчутти єдність всього живого на землі. Знання, які педагоги дають дітям, базуються на духовному та моральному досвіді кожної дитини.

Вихователь гр. «Калинка» Гончарова А.В. розробила методичку на тему «Патріотична свідомість у вихованні дошкільника». Головний принцип роботи педагогів ДНЗ «Сонечко» - виховання добром на духовних та культурних засадах рідного народу. Завдання щодо організації роботи з патріотичного виховання вирішуються комплексно – під час занять з екологічного, пізнавального, художньо-естетичного, мовленнєвого розвитку, трудового виховання. Для реалізації зазначених завдань вихователі використовують широкий спектр засобів освітнього впливу (різні види ігор, художня література, природа, фізичні вправи, образотворче, музичне мистецтво тощо) в процесі провідної (предметної) та інших специфічних для молодшого віку видів діяльності (емоційне спілкування, ігрова, рухова, пізнавальна, мовленнєва, образотворча, музична діяльність тощо).

Ефективність розв'язання завдань патріотичного виховання залежить від налагодженості тісної взаємодії між педагогами і батьками. Так просвітницька робота з сім'ями вихованців ДНЗ проводиться у різних формах співпраці з ними (батьківські збори, семінари, бесіди, «дні відкритих дверей», перегляд фрагментів освітньої роботи, інформаційні стенди, тематичні папки-пересувки, «схрешки запитань та звернень», школи турботливих мам і татусів, тощо) і передбачає ознайомлення батьків із специфікою освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі.

Відповідаючи на вимоги часу, запити суспільства, у контексті духовного розвитку особистості педагоги ДНЗ здійснюють виховання в дітях патріотизму. Це досягається активізацією емоційної сфери дошкільника на основі широкої поінформованості про історію, традиції, культуру рідної країни.

Патріотичні почуття дітей дошкільного віку засновуються на інтересі до найближчого соціального, природного і культурного оточення (сім'ї, батьківського дому, рідного міста, села, країни, традицій та звичаїв свого народу). Тому позитивне ставлення до світу закладається на основі виховання любові та поваги до найрідніших людей (мами, тата, бабусь, дідусів, братів, сестер), усвідомлення тісного взаємозв'язку між поколіннями. Тож педагоги ДНЗ приділяють увагу формуванню у дошкільників дієвих емпатійних проявів щодо близьких, адже мало розуміти, що таке доброта, турбота, вдячність, взаємодопомога - необхідно проявляти ці почуття у повсякденні, цінувати членів своєї сім'ї й теплоту рідної домівки.

Патріотичне виховання передбачає також ознайомлення дітей дошкільного віку з природою рідного краю. При цьому вихователі роблять акцент на красі, розмаїтті, багатстві та особливостях природного довкілля нашої країни, виховуючи любов до нього. Дошкільники старшого віку мають уявлення про різні типи природних ландшафтів України (гори, луки, степи, ліси, водойми тощо), її специфічний рослинний і тваринний світ, визначні природні об'єкти (найбільші річки, озера, найвищі гори, природні заповідники), характерні для певної місцевості кліматичні умови тощо.

Гартування маленького патріота відбувається шляхом формування уявлень про назви рідного міста або села, найближчих вулиць, площ, столиці нашої Батьківщини, про її визначні місця. Також дітей не лише старшого дошкільного віку, а наймолодших вихователі ознайомлюють із державною символікою України (прапор, герб, гімн). Цікавою і корисною для них є інформація про людей, які прославили нашу країну (художників, композиторів, письменників, винахідників, учених, мандрівників, лікарів, спортсменів) та характерні риси українського народу взагалі (миролюбність, доброзичливість, гостинність, працелюбність, творчість, мудрість тощо).

Особливу увагу приділяють педагоги одному з важливих напрямків патріотичного виховання – це прилучення дітей до народознавства — вивчення культури, звичаїв рідного народу шляхом ознайомлення з характерними ознаками побуту українців (житло, одяг, предмети побуту, народна іграшка), народних ремесел (гончарство, вишивка, килимарство, лозоплетіння тощо), символів (верба і калина, вінок, рушник).

Вихователі ДНЗ розуміють, що у формуванні патріотично налаштованої особистості вагомою є роль народних традицій та обрядів: вони привертають увагу дошкільників до цінностей предків, створюють позитивний настрій, розкривають основи правомірної поведінки, навчають проявляти толерантність щодо всього живого. Так в процесі ознайомлення з традиціями і звичаями емоційний досвід дітей збагачується новими враженнями, розширюється коло їхніх знань про довкілля, зокрема про близьких людей та свою малу Батьківщину. Залучення дітей до підготовки і відзначення свят народного календаря пробуджує в них любов до рідної землі, повагу до людей праці, інтерес до історії своєї країни. Виховання любові до Батьківщини, гордості за свою країну поєднується із формуванням доброзичливого ставлення один до одного.

З метою реалізації окреслених вище завдань педагоги створюють умови для накопичення дітьми першого позитивного загальнолюдського духовного досвіду через активне залучення їх до різних видів діяльності: ігрової, пізнавальної, комунікативно-мовленнєвої, предметно-практичної, образотворчої, музичної, рухової, театралізованої тощо.

Широко у своїй роботі з дітьми використовують педагоги ДНЗ спостереження у природному, культурному, соціальному довкіллі, екскурсії вулицями рідного міста, до історичних пам'яток, визначних місць, читання художньої літератури та слухання народної, класичної, сучасної музики, розглядання творів образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва, а також бесіди на різні теми, самостійне складання дітьми розповідей-міркувань відповідної тематики, які мають значні потенційні можливості щодо патріотичного виховання дітей дошкільного з метою вироблення у них власних ставлень і

оцінок, суджень, цінностей, що стануть підґрунтям для подальшого формування переконань і світоглядної позиції особистості.

Унаочненню і кращому засвоєнню навчального матеріалу сприяють розглядання картинок, фотографій, перегляд відеофільмів, ілюстрування подій і явищ, причин і наслідків дій та вчинків людей, моделей поведінки, варіантів розв'язання морально-етичних ситуацій за допомогою фланелеграфа, засобами анімації на інтерактивній дошці. Не менш ефективною формою освітньої роботи з патріотичного виховання дошкільників є проведення спільних з батьками заходів (проектна діяльність, свята, розваги, виставки, конкурси).

Особливу увагу приділяють вихователі мотивації предметно-практичної діяльності дітей, поступово до старшого дошкільного віку формуючи мотиви соціально-морального, ціннісного, пізнавального, естетичного характеру (допомогти тим, хто поряд, заслужити довіру авторитетної людини, принести користь, радість іншим, потурбуватися про когось або опанувати певні операції, способи дій, зробити докільця гарнішим, привабливішим тощо).

У старших дошкільників сформовано морально-вольову готовність до навчання у школі: мають уявлення про школу, сформовані сфери «хочу» і «потрібно». Діти проявляють любов до своєї країни, її традицій і культурних надбань, бережно ставляться до природних багатств рідного краю. Вихователі підтримують тісну співпрацю з батьками вихованців, використовуючи різні види роботи: анкетування, консультації, бесіди. Заслужують на увагу:

- підбірки посібників патріотичного спрямування вихователів груп «Вишенька» Горобець О.Й. та Гнатюк В.Є., куточок народознавства в групі «Калинка» - Новицький Д.І., Гончарова А.В.
- систематизація матеріалів по громадянському вихованню, які вихователі використовують під час занять і бесід з дітьми;
- інформаційно-методичні матеріали «Україна- рідний край»- вихователі груп.

Патріотичні почуття дітей дошкільного віку засновуються на інтересі до найближчого соціального, природного і культурного оточення (сім'ї, батьківського дому, рідного міста, села, країни, традицій та звичаїв свого народу). Педагоги ДНЗ знають, що позитивне ставлення до світу закладається на основі виховання любові та поваги до найрідніших людей (мами, тата, бабусь, дідусів, братів, сестер), усвідомлення тісного взаємозв'язку між поколіннями. Так вихователі приділяють увагу формуванню у дошкільників дієвих емпатійних проявів щодо близьких, адже мало розуміти, що таке доброта, турбота, вдячність, взаємодопомога - необхідно проявляти ці почуття у повсякденні, цінувати членів своєї сім'ї й теплоту рідної домівки.

Патріотичне виховання передбачає також ознайомлення дітей дошкільного віку з природою рідного краю. Тому вихователі роблять акцент на красі, розмаїтті, багатстві та особливостях природного довкілля нашої країни, виховуючи любов до нього. Дошкільникам старшої вікової категорії вихователі дають уявлення про різні типи

природних ландшафтів України (гори, луки, степи, ліси, водойми тощо), її специфічний рослинний і тваринний світ, визначні природні об'єкти (найбільші річки, озера, найвищі гори, природні заповідники), характерні для певної місцевості кліматичні умови тощо.

Вихователі гартують маленьких патріотів шляхом планування роботи з формування уявлень про назви рідного міста або села, найближчих вулиць, площ, столиці нашої Батьківщини, про її визначні місця. Також дітей ознайомлюють із державною символікою України (прапор, герб, гімн) (старша група «Калинка»).

Велика увага приділяється вихователями обох груп такому важливому напрямку патріотичного виховання, як прилучення дітей до народознавства — вивчення культури, звичаїв рідного народу шляхом ознайомлення з характерними ознаками побуту українців (житло, одяг, предмети побуту, народна іграшка), народних ремесел (гончарство, вишивка, килимарство, лозоплетіння тощо), символів (верба і калина, вінок, рушник).

Вихователі розуміють, що у формуванні патріотично налаштованої особистості вагомою є роль народних традицій та обрядів: тому вони привертають увагу дошкільників до цінностей предків, створюють позитивний настрій, розкривають основи правомірної поведінки, навчають проявляти толерантність щодо всього живого. В процесі ознайомлення з традиціями і звичаями вихователі збагачують новими враженнями емоційний досвід дітей, розширюють коло їхніх знань про довкілля, зокрема про близьких людей та свою малу Батьківщину. Вихователі залучають дітей до підготовки і відзначення свят народного календаря, пробуджує в них любов до рідної землі, повагу до людей праці, інтерес до історії своєї країни.

З метою реалізації завдань патріотичного виховання педагоги ДНЗ створюють умови для накопичення дітьми першого позитивного загальнолюдського духовного досвіду через активне залучення їх до різних видів діяльності: ігрової, пізнавальної, комунікативно-мовленнєвої, предметно-практичної, образотворчої, музичної, рухової, театралізованої тощо.

Серед методів освітнього впливу на духовну сферу дитини вихователі віддають перевагу іграм та ігровим вправам.

Значні потенційні можливості щодо патріотичного виховання дітей дошкільного віку використовують вихователі, проводячи з дітьми спостереження у природному, культурному, соціальному довкіллі, екскурсії вулицями рідного села, читання художньої літератури та слухання народної, класичної, сучасної музики, розглядання творів образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва, а також бесіди на різні теми («Національні символи України», «Букви-Українки» вихователь Горобець О.Й.), самостійне складання дітьми розповідей-міркувань відповідної тематики з метою вироблення у них власних ставлень і оцінок, суджень, цінностей, що стануть підґрунтям для подальшого формування переконань і світоглядної позиції особистості.

Унаочненню і кращому засвоєнню навчального матеріалу сприяють розглядання картинок, фотографій, презентацій «Серце України» - Київ, перегляд відеофільмів, ілюстрування подій і явищ, причин і наслідків дій та вчинків людей, моделей поведінки, варіантів розв'язання морально-етичних ситуацій за допомогою фланелеграфа. Не менш

ефективною формою освітньої роботи з патріотичного виховання дошкільників ДНЗ проведення спільних з батьками заходів (проектна діяльність, свята, розваги, виставки, конкурси). На високому методичному рівні провели спортивну розвагу для дітей і батьків «Ми маленькі козачата» вихователі Гончарова А.В., Горобець О.Й.

Однак, в ході тематичного вивчення виявлено, що вихователі недостатньо вправляють дітей у розв'язанні проблемних ситуацій морально-патріотичного спрямування, часто дають готову інформацію; недостатньо застосовуються прийоми дослідницького, пошукового та евристичного способу здобуття знань, формування умінь орієнтуватись у сучасному світі; недостатньо здійснюється моральне виховання у сім'ї. Не всі батьки надають важливої ролі громадянському вихованню старших дошкільників, володіють методами впливу на дітей. Внаслідок чого потенційні можливості сім'ї не використовуються у повній мірі.

З урахуванням вищезазначеного, **рекомендую:**

1. Вихователям груп: для вивчення рівня педагогічної культури та освіченості батьків в питанні виховання та розвитку дітей, проблем та запитів щодо виховання та освіти дітей систематично використовувати в роботі анкетування.

Термін: щоквартально

2. Систематично проводити роботу по ознайомленню дошкільників з українськими традиціями і звичаями, з творами класиків української літератури. Залучати батьків до проведення свят, розваг, занять.

Термін: постійно

3. Педагогам необхідно приділити увагу організації творчих ігор (сюжетно-рольових, драматизацій на основі літературних творів, конструкторсько-будівельних), розробляти і вводити у повсякденне ділове й особистісне спілкування з вихованцями дидактичні ігри і вправи, проблемно-пошукові ситуації.

Термін: постійно

4. В роботі зі старшими дошкільниками посилити ціннісні аспекти виховного значення та забезпечити наступність в роботі дошкільного навчального закладу і початкової школи з реалізації завдань духовного, патріотичного виховання.

Термін: до травня 2017

Завідувач ДНЗ «Сонечко»

С.С.Кардаш

З рекомендаціями ознайомлені